

შუა და ზედა პალეოლითური ეპოქის მღვიმური ძეგლის, ბონდის
მღვიმის მულტიდისციპლინარული კვლევები

არჩილ მღებრიშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე, არქეოლოგიის მაგისტრის ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: არქეოლოგია

აკადემიური ხელმძღვანელი : ნიკოლოზ თუშაბრამიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2024

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

არჩილ მღებრიშვილი

20.06.2024

მადლობა

მინდა მადლობა გადავუხადო ჩემს სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორს, ბატონ ნიკოლოზ თუშაბრამიშვილს სამაგისტრო ნაშრომზე მუშაობისას გაწეული ხელმძღვანელობისათვის, რომლის რჩევები და მოსაზრებები დამეხმარა ნაშრომის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრისათვის.

ასევე, ნაშრომზე მუშაობისას, გაწეული დახმარებისათვის მადლობას ვუხდი ჩემს მეგობრებს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის არქეოლოგიის მაგისტრს მარიამ ესაკიას და არქეოლოგიის მაგისტრანტს ლორენა ყალიჩავას.

აბსტრაქტი

ჯერ კიდევ XIX საუკუნიდან არის ცნობილი ზემო იმერეთის რეგიონი, კერძოდ კი ჭიათურის რაიონი, ვინაიდან მდიდარია პალეოლითის ხანის არქეოლოგიური ძეგლებით. ეს რეგიონი არის ერთ-ერთი, სადაც საფუძველი ჩაეყარა ძველი ქვის ხანის კვლევა-ძიებას, საქართველოს ტერიტორიაზე. სწორედ აქ, მდებარეობს ქვის ხანის უმნიშვნელოვანესი ძეგლები მაგ: ჯრუჭულის მღვიმე, სამგლე კლდე, ორთვალა კლდე, ბონდის მღვიმე, ძუძუნას მღვიმე, უნდო კლდე და სხვ. (იხ.სურ 2)

შუა და ზედა პალეოლითი არის მეტად მნიშვნელოვანი და საინტერესო პერიოდი, სადაც ხდება სხვადასხვა კულტურების ჩანაცვლება და რაც ყველაზე თვალშისაცემია ნეანდერტალელ ადამიანს ცვლის, ანატომურად თანამედროვე ადამიანი. შეინიშნება რიგი განსხვავებები პალეოგარემოსა და ქვის იარაღებში.

სწორედ ჭიათურის რეგიონში მდებარეობს ჩვენი საეტაპო ძეგლი-ბონდის მღვიმე. სადაც ბოლო პერიოდში მნიშვნელოვანი შედეგები დადასტურდა. მღვიმე მოიცავს შუა და ზედა პალეოლითის ფენებს, სადაც დადასტურდა რამდენიმე მნიშვნელოვანი აღმოჩენა.

შედეგებმა აჩვენეს, რომ ბონდის მღვიმეში დადასტურებულია Homo sapiens sapiens ნაშთი, შუა პალეოლითის ფენები (+50000 წ), ყველაზე ადრეული სელის ნაშთები (35000) და ბოტანიკური და პალინოლოგიური ანალიზების შედეგებით შესაძლებელია პალეოგარემოს რეკონსტრუქცია. ახალ რადიოკარბანული დათარიღების შედეგები. ბონდის მღვიმის კვლევებს ჰქონდა დიდი მნიშვნელობა, რადგან მღვიმეში აღმოჩენილმა არტეფაქტებმა და ნაშთებმა გაამყარა რიგი ჰიპოთეზები.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: ბონდის მღვიმე, პალეოლითი, მულტიდისციპლინარული კვლევები

Abstract

Since the 19th century, the Zemo Imereti region, in particular the Chiaturi region, has been known since it is rich in archeological monuments of the Paleolithic age. This region is one of the places where the foundation for the research of the Old Stone Age was laid in the territory of Georgia. It is here that the most important monuments of the Stone Age are located, such as: Djruchuli Cave, Samgle Rock, Ortvala Rock, Bondi Cave, Dzudzuana Cave, Undo Rock, etc.

The Middle and Upper Paleolithic is a very important and interesting period, where different cultures are replaced and most strikingly Neanderthal man is replaced by anatomically modern man. A number of differences can be observed in the paleoenvironment and stone tools.

It is in Chiaturi region that our landmark monument - Bondi Cave is located. where it has produced significant results in the recent period. The cave includes Middle and Upper Paleolithic layers, where several important discoveries have been confirmed.

The results showed that the remains of Homo sapiens sapiens, Middle Palaeolithic layers (+50,000 years old), the earliest flax remains (35,000 years old), and the results of botanical and palynological analyzes can be used to reconstruct the paleoenvironment in Bondi Cave. New radiocarbon dating results. Bondi Cave research has been of great importance as the artifacts and remains found in the cave have supported a number of hypotheses.

Key search words: Bondi Cave, Palaeolithic, multidisciplinary studies